

vozilu Žunića, a koji odgovaraju prstima Gorana Svaline, svjedok je kazao da je takav trag utvrđen primjenom najnovije tehnologije i uz stručno znanje, te da nitko ne može sa sigurnošću precizirati koliko se vremenski tragovi prapilarnih linija mogu zadržati na pojedinim predmetima, s kojih se izuzimaju, jer to ovisi o puno parametara i prije svega tjelesnoj temperaturi, vremenskim prilikama, mjestu pronalaska predmeta itd.

Nadalje, uz navedeno i u prilog zaključku suda da je upravo okrivljeni Goran Svalina pakete opojne droge heroin dao okrivljenom Harisu Žuniću, kako bi ovaj tu drogu svojim vozilom prebacio iz Sarajeva u RH, najprije ukazuje činjenica da je okrivljeni Goran Svalina toga dana i prema uredovnoj bilješci Postaje granične policije Trilj, toga 6. kolovoza 2008. godine oko 18,00 sati i prilikom ulaska u RH iz smjera BiH, zatečen kao suvozač u vozilu „Mercedes CLK 200“ reg. oznaka ST 876-RJ, dok je istim upravljao njegov sada pok. brat Jurica Svalina, što ukazuje na činjenicu da se okr. Goran Svalina zajedno sa pok. Juricom Svalina toga dana nalazio u Sarajevu, dakle istog dana kada je na predjelu Dubaca zaustavljen u vozilu „Kadet“ okr. Haris Žunić, te kasnijom pretragom u njegovom vozilu pronađeno, vještvom utvrđenih 4.969,70 g heroina, 9.970,40 grama smjese za mješanje sa tom drogom, 99,70 g kokaina, te 1,09 g amfetamina.

Nadalje, u prilog tome zaključku da je Goran Svalina dao okr. Harisu Žuniću paketiće heroina i da je njegova obrana u tom smislu ne osnovana, ukazuju iskazi svjedoka policajaca Mije Maleša (list 3036), Ivice Tokića (list 3037) i Damjana Alerića, koji su, osim u omanjim, gotovo zanemarivim detaljima i za postupak irelevantnim, podudarni i kada svi svjedoci složno navode da su prilikom pretrage opojne droge heroin i nakon što je okr. Haris Žunić odvijaćem skinuo instrument tablu, paketiće heroina izvlačili dok su im na rukama bile navučene rukavice, a sa tim rukavicama izvlačili su i paketiće smjese, te paketić kokaina i speeda. Pri tome je svjedok Mijo Maleš kazao da on toga dana, ali ni dan prije te pretrage, nije vidio u blizini Gorana Svalinu, niti je ovaj na bilo kakav način dolazio u kontakt sa paketima droge, od trenutka njihova pronalaska do trenutka pakiranja u posebne vrećice kojima su dostavljeni na daljnju krim. obradu, odnosno na toksikološko vještačenje, čemu se u tom dijelu i baš da se Goran Svalina u trenutku pretrage i oduzimanja predmeta nije nalazio u blizini, niti je uopće mogao doći u kontakt sa tom drogom, u trenutku pretrage i nakon toga, suglasio i svjedok Ivica Tokić. Stoga sud iskazima tih svjedoka, kako je već naveo, poklanja svoje povjerenje, te ih u cijelosti prihvaća istinitim i točnim, kao i iskaz svjedoka Damjana Alerića, koji je, kao i svjedoci Maleš i Tokić opisao tijek pretrage vozila „Opel Kadet“ BiH oznaka, kojim je prije toga upravljao okr. Haris Žunić i koja je obavljena uz nalog istražnog suca, pri čemu je sam tijekom pretrage obavljen lege artis.

Nadalje, iz preslušanih razgovora Gorana Svaline s osobom imena ili nadimka „Damir“ za zaključiti je da je cijena kilograma opojne droge heroin po kojoj ga je on prodao Goranu Svalini najmanje 12.500,00 EUR-a. Iz razgovora Gorana Svaline sa svojim bratom Joškom Svalinom, kao i s Ivanom Kujundžićem, Igorom Dokićem, Mehdiem i Ferdiem Ahmetiem, evidentno je da je prije kupovine naručene količine droge od istih, zajedno s bratom Joškom Svalinom prikupljao novac.

Kada se uzme u obzir obrana okrivljenog Harisa Žunića, snimljeni razgovori Gorana Svaline s Harisom Žunićem i s osobom imena ili nadimka „Damir“, s Ivanom Kujundžićem, Juricom Gabrićem, Igorom Dokićem, kao i razgovori Joška Svaline s Mehdiem Ahmetiem, Ferdiem Ahmetijem, Ibrahimom Stollakajem, okrivljenika Jurice Gabrića s Goranom i Joškom Svalinom i Mehdiem i Ferdiem Ahmetiem, kao i tih okrivljenika s Antom Kosorom, Nevenom Urličem, Draganom Boljatom, Tončem Deviviem, Ibrahimom Stollakajem,

Sinišom Bradarićem i Denisom Mirkom Mandićem, sud izvodi zaključak o količini ne samo nabavljene, već i prodane opojne droge, kao i iznosu novca pribavljenom tom prodajom.

Naime, uzimajući u obzir da je u vremenu od travnja do kolovoza 2008. godine, prema iskazu okr. Harisa Žunića ovaj, u lipnju 2008. godine Svalinama isporučio najmanje 3 kilograma heroina i 5 kilograma smjese, a da ona količina koju je prokrijumčario u travnju 2008. godine je bila najmanje 1 kilogram heroina uz neutvrđenu, uz zasigurno puno veću količinu smjese, te uzimajući u obzir da prokrijumčarena količina opojne droge u kolovozu 2008. godine, u količini od gotovo pet kilograma heroina, te skoro deset kilograma smjese za miješanje s heroinom, zbog akcije policije, nije prodana, tada proizlazi da su okrivljenici 1-15, udružujući se, postupajući na način razvidan izrekom presude, samo u vremenu od travnja do početka kolovoza prodali najmanje 4 kilograma heroina izmiješanog s gotovo pet kilograma smjese.

Dakle, radilo bi se o prodanoj količini od oko 9 kilograma heroina na ulicama grada Splita.

Neka je prema iskazu okr. Nevena Urlića cijena po kojoj su kupovali 5 grama heroina iznosila 1.000,00 kuna, dakle 200,00 kuna po jednom gramu, da je cijena paketića (piza) heroina već uvriježeno, kroz razgovore i obrane okrivljenika 100,00 kuna, da su okrivljeni od jednog grama pravili, uzimimo po 5 paketića (pizeva) težine od 0,2 grama, tada je sagledavajući navedenu količinu droge, napravljeno i prodano najmanje 45.000 paketića (pizeva) opojne droge heroin (9000 grama x 5 pizeva u gramu). Kada se od te količine, odbije nabavna cijena opojne droge heroin, u vrijednosti od 70 %, kako je uzela u parametre sadašnja sudska praksa, dok je preostalih 30 % zarada, tada se kao izračun iznosa protupravne imovinske koristi koju su okrivljenici prodajom heroina, do posljednje isporuke u kolovozu 2008.g., koja im je, akcijom policije oduzeta, u svega četiri mjeseca, od travnja do kolovoza 2008.g. sebi pribavili imovinsku korist od najmanje 765.448,00 kuna. Taj iznos sud je utvrdio zbrojem oduzetih imovinskih koristi pojedinih okrivljenika, kako je to navedeno izrekom presude, a do kojih iznosa je sud došao na način, koji će u daljnjem dijelu obrazloženja, kod odluke o oduzimanju imovinske koristi, biti detaljno objašnjen.

Okrivljeni Jurica Gabrić u svojoj je obrani naveo da nije stekao materijalnu dobit. Međutim, potrebno je kazati da se materijalna dobit ne ogleda samo u novcu, već i u raznim drugim dobrima, pa tako i u primljenoj opojnoj drogi za osobne potrebe, koju je u to vrijeme konzumirao, uz većinu okrivljenika i okr. Gabrić, prema vlastitom kazivanju, te kazivanju okr. Mehdi Ahmeti, time da su okrivljenici dio novca od prodane droge zadržavali za sebe, a ostatak predavali onima od kojih su kupili tu drogu unutar grupe. Činjenica je stoga da bez obzira na koji su način ostvarenu dobit ulagali, da su svi okrivljenici prodajom droge ostvarili materijalnu dobit.

Slijedom navedenog, temeljem utvrđenih činjenica na osnovu izvedenih dokaza na glavnoj raspravi, kako materijalnih, tako i verbalnih, pokrepljenih priznanjem okr. Harisa Žunića u policiji, uz djelomično priznanje okrivljenog Mehdi Ahmetia, razvidno kroz njegova očitovanja nakon niza preslušanih razgovora tijekom njegovog iznošenja obrane, zatim dijelovi obrana Ibrahima Stollakaja, Tonča Devivia, Siniše Bradarića, Denisa Mirka Mandića i Nevena Urlića na glavnoj raspravi, koji potvrđuju dijelove činjeničnog opisa djela iz t. 1. izreke presude, u svojoj ukupnosti, potvrđuju zaključak suda, da su uz okrivljene Gorana Svalinu, Joška Svalinu, Juricu Gabrića, Ivana Kujundžića, Harisa Žunića, Igora Dokića, Ferdia Ahmetia te Dragana Boljata, svi gore navedeni okrivljenici Haris Žunić, Mehdi Ahmeti, Ibrahim Stollakaj, Tonči Devivi, Siniša Bradarić, Denis Mirko Mandić i Neven Urlić, inače navedeni u optužnici od 1. – 15., na način kako ih se i tereti točkom 1 optužnice,

udružujući se, radi činjenja djela opisanih st. 2 čl. 173. KZ-a, svaki od tih okrivljenika počinio kazneno djelo iz čl. 173. st. 3. Kaznenog zakona.

Upravo, temeljem obrane okrivljenog Harisa Žunića pred djelatnicima PU SD u kojoj ovaj priznaje da je za Gorana Svalinu dovezio drogu heroin i smjesu, a kod zadnje dopreme 6. kolovoza 2008. godine i drugu drogu kokain, amfetamin, uz materijalne dokaze, službene zabilješke PU SD o zaustavljanju vozila u kojemu se nalazio Goran Svalina, te rezultate posebnih izvida iz čl. 180. ZKP-a, utvrđeno je vrijeme počinjenja ovog kaznenog djela i to unutar vremenskom perioda od travnja 2008. godine do 7. kolovoza 2008. godine, a time i tri vremenska perioda učina opisanih toč. 1. izreke presude. Naime, iz obrane Harisa Žunića pred djelatnicima PU SD od 7. kolovoza 2008. godine, razvidno je kako je taj okrivljenik upoznao Gorana Svalinu četiri – pet mjeseci ranije, dakle prije tog vremena ispitivanja i kada je prevezao heroin iz Sarajeva, te ga predao Goranu Savlini negdje oko Trilja, od njega primajući telefonom upute. To upućuje na zaključak da je prva isporuka heroina, za koju postoje dokazi, izvršena u vremenskom periodu od travnja 2008. godine do 20. lipnja 2008. godine, te da su u tom vremenu okrivljenici braća Svaline s okrivljenim Gabrićem drogu miješali s punilima i razdjeljivali je na manja pakiranja od 20 do 200 grama i na pizeve, te je potom uskladištili, a nakon toga prodavali Kujundžiću, Dokiću i braći Ahmeti količinu razvidnu u činjeničnom opisu tog djela, koju su ovi potom dalje raspizavali i prodavali narkomanskim ovisnicima, odnosno (Ahmetii) osobama okrivljenicima Stollokaju, Bradariću, Mandiću i Deviviu, koji su ih dalje prodavali ovisnicima.

Nadalje, iz navoda iskaza okrivljenika Žunića pred djelatnicima PU SD, te materijalnih dokaza nastalih rezultatima posebnih izvida, reprodukcijom telefonskih razgovora, ali i službene zabilješke PP Trilj o zaustavljanju vozila u kojem se nalazio okrivljeni Goran Svalina, dana 20. lipnja 2008. godine u večernjim satima, razvidno je da je sutradan 21. lipnja 2008.g. okr. Haris Žunić prevezao za Gorana Svalinu najmanje 3 kg heroina i najmanje 5 kg smjese, koje mu je dovezao u Trilj, te da je u vremenskom razdoblju od 21. lipnja do nove isporuke heroina, punila i druge droge 6. kolovoza 2008. godine, koja je prekinuta akcijom policije i zaustavljanjem vozila Harisa Žunića na predjelu Dubaca, vršeno, i nakon miješanja s punilima, najprije razdjeljivanje tako kupljene droge na manja pakiranja od 20 do 200 grama, potom uskladištenje, a nakon toga, po nalogu Gorana Svaline preko okrivljenika Joška Svaline, Gabrić i uz pomoć Kosor, zaduženog za „skladištenje“ je ta droga prodavana Kujundžiću, Dokiću, Urliću i braći Ahmeti, osobama koje su sa Svalinom imali dogovor o tome i koji su je potom dalje raspizavali i prodavali, uz pomoć drugih osoba, narkomanskim ovisnicima.

Također, temeljem gore izvedenih dokaza i nakon što je rezultatom posebnih izvida, preslušanih razgovora između Gorana Svaline i „Damira“ iz BiH utvrđeno da bi njih dvojica dana 28. srpnja 2008. godine postigli dogovor o kupovini novih, redovnih većih količina heroina i punila, a što je rezultiralo dovoženjem heroina, punila, ali i kokaina i amfetamina vozilom kojim je upravljao okrivljeni Haris Žunić dana 6. kolovoza 2008. godine, što je spriječeno akcijom policije toga dana, te utvrđeno pretragom vozila sutradan, i u kojem se vozilu uistinu nalazila opojna droga, što dokazuje postupanje okrivljenika opisano i u trećem učinku djela iz toč. 1. (...ponovno 28. srpnja 2008.g), u prilog čemu govore kako izvedeni verbalni dokazi: iskaz okr. Harisa Žunića pred djelatnicima policije, iskazi svjedoka policajaca Alerić, Maleš i Tokić, tako i izvedeni materijalni dokazi: zapisnici o pretrazi vozila, policijske potvrde o oduzimanju predmeta, službene zabilješke, toksikološko vještvo.

U odnosu na prigovore iz obrana okrivljenika, da osim pojedinih okrivljenika druge okrivljenike u ovom predmetu nisu poznavali, potrebno je kazati, da za postojanje udruženja za činjene radnji opisanih u st. 2. čl. 173. Kaznenog zakona, udruživanje predstavlja kvalificirani element težeg oblika kaznenog djela zloporabe opojnih droga iz st. 3. toga članka KZ-a, zbog čega nije potrebno da se svi pripadnici organizacije međusobno poznaju, kao što nije potrebno da svako od njih zna koje konkretne radnje poduzima drugi član organizacije, već je dostatno da onaj koji pripada toj udruzi, grupi, odnosno organizaciji ima svijest o njenom postojanju i njenoj djelatnosti (u ovom slučaju kupovanju, posjedovanju, prenošenju i prodaji droge), kao i o svojoj ulozi u toj organizaciji – radnjama koje će poduzimati. Uz to i da bi se uopće radilo o udruživanju u smislu čl. 173. st. 3. Kaznenog zakona, nužno je postojanje volje i dogovora i za buduće ponovljeno činjeno tih radnji. Pri tome je dostatno da osoba koja pristupa već postojećem udruženju, ne mora poznavati sve njegove dotadašnje pripadnike, već se o svojim budućim aktivnostima u njemu može sporazumjeti, izričito ili prešutno, iskazujući volju da poduzima radnje kojima pridonosi ostvarenju zajedničkog cilja i s jednim od pripadnika udruženja, te potom, čineći radnje u okviru tog udruženja i kontaktirati samo s njim (npr. Kujundžić - G. Svalina, Dokić - G. Svalina, Žunić - Svaline, J. Svalina - Kosor, Svalina-Gabrić, J. Svalina-Urlić, J. Svalina - M. Ahmeti, M. i F. Ahmeti - Stollakaj, Boljat, Bradarić i Mandić i dr.).

U odnosu na pravnu kvalifikaciju iz čl. 173. st. 3. KZ, treba kazati kako je potrebno da ovaj oblik djela počini više osoba, koje su se udružile radi činjenja djela iz čl. 173. st. 2. KZ, s tim da je dovoljno da se radi o najmanje dvije osobe (ili više) što je ovdje bio slučaj (djelo je počinilo 15 osoba). Što se tiče dogovora okrivljenika, kod udruživanja za počinjenje kaznenog djela zloupotrebe opojnih droga, valja navesti da sam dogovor, kako ga definira Kazneni zakon, mora obuhvatiti težnju počinitelja, da se ova radnja obavlja, ako ne baš kontinuirano, a ono u svakom slučaju u množini. Nije dovoljan dogovor okrivljenika da drogu prodaju, već to mora biti sporazum u vidu višekratnog djelovanja, s tim da je dovoljna jedna radnja, da se ostvari obilježje djela, ali uz uvjet postojanja takvog dogovora za višekratno djelovanje. Nije nužno da se radi o nekakvoj trajnoj organizaciji u smislu podjele posla, određivanje ciljeva ili slično, ali udruživanje podrazumijeva osmišljavanje takve djelatnosti koja se ne bi iscrpila jednokratnom prodajom droge ili držanjem radi prodaje opojnih droga.

Kada se ovo prenese na konkretan slučaj, iz sveukupnih aktivnosti okrivljenika Gorana Svalinae Joška Svalina, Jurica Gabrića, Ante Kosora, Harisa Žunić, Ibrahim Stollakaja, Ivan Kujundžića, Igora Dokića, Ferdia Ahmeti, Mehdi Ahmetia, Nevena Urlića, Tonča Devivi, Siniše Bradarića, Denisa Mirko Mandića i Dragana Boljata, opisanih izrekom presude, uz zaključak da se u odnosu na dogovor, razvidan temeljem razgovora iz mjera izvida između okr. Gorana Svaline i osobe pod imenom „Damir“, kako o učestalosti postojećih radnji kupnje i prevoženja opojne droge iz Sarajeva, R BiH, prema Splitu, odnosno riječi okr. Gorana Svaline „nismo mi od danas do sutra, mi smo za cijeli život i da ga samo zanima posao“, očito radilo o jednom ozbiljnom i važnom dogovoru na dulje vrijeme o kupovini droge radi prodaje, na što upućuje veći broj odlazaka okr. Gorana Svaline u Sarajevo, odnosno učestali susreti sa „Damirom“, uz definiranje povoljnije cijene, uz uvjet da drogu heroin kupuje kod njega i količinama od nekoliko kilograma, uz punilo koji uvećava masu te droge za prodaju, potom predaja droge Harisu Žuniću, koji ju je barem u tri navrata (tijekom travnja, 21. lipnja i 6. kolovoza sve 2008. godine) kako je postupkom utvrđeno, prenio iz Sarajeva, BiH u RH, koji bi očito uključivao i buduće radnje prodaje, da akcijom policije 6. kolovoza 2008. godine to nije spriječeno, nedvojbeno proizlazi postojanje vrlo

visokog stupnja njihove organiziranosti, međusobne povezanosti i neograničenog povjerenja kako između okrivljenika Gorana Svaline i „Damira“, tako i između okrivljenika 1-15 međusobno.

Stoga, s obzirom na izuzetno veliku količinu opojne droge heroin, smjese, droge kokain, brojnosti i koordiniranosti radnji, kao i vrijeme trajanja poduzetih radnji, u kom sklopu je i izvršena preinaka osobnog vozila kojim upravlja okrivljeni Haris Žunić, što je potrebno ako se zna da se prevozi više kilograma droge i smjese, onda izložene okolnosti, uz element inozemnosti (prenošenje iz BIH u RH), ukazuju da je dogovor, najprije između Gorana i Joške Svaline s jedne strane te „Damira“ s druge strane, kojem dogovoru se priključio u smislu radnje prevoženja droge u RH Haris Žunić, čemu su se u kasnijem dijelu, radnjama opisanim činjeničnim opisom izreke presude u odnosu na toč. 1., u smislu dogovora za buduće kontinuirano činjenje tih radnji priključili i ostali okrivljenici, razvidni tim dijelom izreke presude, na što ukazuje sveukupnost aktivnosti okrivljenika 1-15 opisanih izrekom presude, upućuje na zaključak da je postupanje okrivljenika 1-15 doista bilo usmjereno i na buduće činjenje takvih kaznenih djela, da nije takva njihova aktivnost, bila prekinuta akcijom djelatnika policije, iz čega sud zaključuje da je dogovor okrivljenika sadržavao i potreban stupanj trajnosti, odnosno dogovora za višekratno djelovanje.

Slijedom svega navedenog, sud smatra dokazanim da su okrivljenici 1. Goran Svalina, 2. Joško Svalina, 3. Jurica Gabrić, 4. Ante Kosor, 5. Haris Žunić, 6. Ibrahim Stollakaj, 7. Ivan Kujundžić, 8. Igor Dokić, 9. Ferdi Ahmeti, 10. Mehdi Ahmeti, 11. Neven Urlić, 12. Tonči Devivi, 13. Siniša Bradarić, 14. Denis Mirko Mandić i 15. Dragan Boljat, postupajući na način opisan činjeničnim opisom izreke presude, neovlašteno prodavali i radi prodaje kupovali, posjedovali i prenosili pripravke i tvari koji su propisom proglašeni opojnom drogom, pri čemu su se udružili radi činjenja tih djela i time svaki od tih okrivljenika počinio kazneno djelo iz čl. 173. st. 3. Kaznenog zakona. Uz to potrebno je kazati da su djelo počinili u namjeri, budući je kod svakog od njih postojala svijest o udruživanju više osoba radi činjenja djela dakle protupravnosti postupanja kod nabave, posjedovanja, prenošenja i prodaje opojne droge, pri čemu je svaki od tih okrivljenika imao volju da u tome sudjeluje.

2. U odnosu na kaznena djela iz čl. 263. st. 1. i 333. st. 1. i 3. Kaznenog zakona, opisanih toč. 2. izreke presude:

Činjenice, utvrđene temeljem izvedenih dokaza tijekom glavne rasprave, kako onih verbalnih (iskaz okr. Denis Mirko Mandić u policiji u nazočnosti branitelja i obrana Tonča Budić, iskazi svjedoka) tako i oni materijalnih (kemijsko-fizikalno vještvo, zapisnici o očevidu, činjenice utvrđene reprodukcijom telefonskih razgovora temeljem izvida iz čl. 181. ZKP-a) upućuju na zaključak suda, da su okrivljenici Goran Svalina, Mehdi Ahmeti, Ferdi Ahmeti, Ibrahim Stollakaj, Denis Mirko Mandić i Joško Balić počinili, svaki po dva kaznena djela iz čl. 263. st. 1. i 333. KZ-a, onaj 1. Goran Svalina opisan u st. 1. čl. 333. KZ-a, budući je organizirao grupu ljudi, koja je imala za cilj počinjenje djela iz čl. 263. KZ, za koje djelo je zapriječena kaza zatvora iznad tri godine, a ostali okrivljenici Mehdi Ahmeti, Ferdi Ahmeti, Ibrahim Stollakaj, Denis Mirko Mandić i Joško Balić djelo opisano u st. 3. toga članka, jer su bili pripadnici te grupe, dok je Tonči Budić pomaganjem u izvršenju kaznenog djela iz čl. 263. st. 1. KZ-a, počinio tim oblikom navedeno kazneno djelo.

Ispitan u svojstvu svjedoka Josip Sočo (list 2841) sudu je kazao da se u to vrijeme družio sa braćom Ahmeti i Denisom Mirkom Mandićem, koje poznaje dulje vremena. Na raspravi, u kojoj je dao svoj iskaz, doveden je iz Zatvora u Šibeniku, u kojem boravi u istoj sobi zajedno sa okr. Mehdiem Ahmetiem. Negira da bi ikada kupio drogu od Mandića, niti da ga je molio da mu on drogu kupi. Da je Mandićev nadimak „Dena“. Za sebe navodi da je konzument marihuane, te da već desetak godina ne konzumira heroin. Odnosi između njega i Denisa Mirka Mandića i prije pritvaranja da su bili dobri i bez konflikata. Da mu nije poznato zašto bi ga Mandić teretio kada je kazao da mu je obećao piz heroína, ako ga motorom odveze na određeno mjesto. Ovo iz razloga, jer se on motorom služi u svom mjestu Stobreč, dok za odlazak u Split koristi auto.

Istome su svjedoku, na raspravi (list 2841) reproducirani telefonski razgovori, slušani tijekom dokaznog postupka, pri čemu je u odnosu na onaj broj 182 od 25. svibnja 2008. godine u 20:24:04 (sa CD oznake B Ferdi Ahmeti), svjedok Sočo priznao da se između njega i Ferdia Ahmetia vodi razgovor u svezi bakra, objašnjavajući da se bakar dobije kada se očiste motori kućnih aparata, pri čemu su se u tome razgovoru spominjali i novci. Kada mu je reproduciran razgovor broj 1456 od 14. srpnja 2008. godine u 12:58:10 svjedok potvrđuje da je taj razgovor vođen između njega i Mehdi Ahmetija, da se izraz „peja ž“ odnosi na količinu od pet grama heroína, a brojka 1300 na iznos toliko kuna. U razgovoru broj 2211 od 22. srpnja 2008. godine u 13:12:27, svjedok navodi da u tom razgovoru prepoznaje svoj glas i glas Mehdi Ahmetia i u kojem mu Mehdi govori da ne radi na pizeve, ali da će mu dati dvi, tri žlice za 200,00 kuna.

Uzimajući u obzir iskaz Denisa Mirka Mandića u policiji, u nazočnosti branitelja, gdje je ovaj jasno i precizno naveo i u svezi postavljanja eksplozivne naprave ispod vozila Alagića, koga su to on i okrivljeni Balić angažirali radi postavljanja eksploziva pod vozilo, razvidno je da je okr. Mandić jasno i nedvosmisleno naveo da su angažirali Josipa Soču, narkomana, kao i on, koji ga je motor kotačem odvezao do blizine predmetnog vozila, te i nakon postavljenog eksploziva s njim se odvezao sa lica mjesta. Prihvaćajući iskaz okrivljenog Mandića u policiji, u svezi toga, sud nije prihvatio iskaz svjedoka Josipa Soče, poglavito kada isti navodi da već dulje vremena na konzumira heroin i da je to razlog zašto Mandić ne govori istinu, pri čemu je od strane suda utvrđeno kako se taj svjedok podsmjehivao, kada je na upit suda odgovorio da sa Mandićem nikada nije konzumirao drogu (list 2841, str. 12). U prilog činjenici da Sočo ne govori istinu, te da je njegov iskaz ne istinit kada iskazuje da od okr. Mandića nije primio piz heroína, kao nagradu da ga odvede motorom do blizine vozila, ispod kojeg je stavio eksploziv i s toga ga mjesta potom odveze, jer da on ne konzumira heroin već desetak godina, upućuje tijek gore navedenih razgovora Soče i Mehdi Ahmetia. Naime, svjedok Sočo i nakon reprodukcije tih razgovora, ne prijeponi da je u Mehdi Ahmetia kupio 5 grama heroína, kao i dvije-tri žličice heroína, što je karakteristična kupoprodaja za ovisnike koji u tome trenutku „nisu baš pri novcu“, što se sve dogodilo u srpnju 2008.g. Slijedom toga, sud smatra utvrđenim, da je okrivljenog Denisa Mirka Mandića koji je za obećanu cijenu od 5 grama heroína postavio eksploziv pod vozilo Alagića, do mjesta, u blizini vozila Alagića, dovezao motorkotačem Josip Sočo i potom odvezao, kada je eksploziv postavljen pod vozilo, a da je te „usluge prijevoza“ Sočo izvršio, uz obećanu mu nagradu od jednog piza heroína.

Naime, okr. 14. Denis Mirko Mandić u svome iskazu u policiji (list 382 i 813 spisa), koji je sud pročitao u smislu čl. 335. st. 2. uz primjenu čl. 177. st. 5. ZKP-a, budući da taj okrivljenik nije želio odgovarati na pitanja tužitelja i suda, pa mu se stoga nije mogao predložiti taj iskaz u odnosu na obranu na raspravi, u kojoj je porekao izvršenje djela, kazao je

da mu je okr. 16. Joško Balić predložio da postavi eksplozivnu napravu pod vozilo VW Polo uz obećanu nagradu od 5 grama heroína, da je tu ponudu prihvatio, da se potom odvezao sa Balićem i Sočom do vozila Alagića, koji mu je Balić pokazao kao vozilo pod koji će postaviti eksploziv i objasnio način kako će eksploziv postaviti, nakon čega se (Mandić) po postavljanju eksploziva pod vozilo, trkom sa lica mjesta, otrčao do motora kojim je upravljao Joso Sočo, te sa njim odvezao sa toga mjesta, te prilikom odvoženja čuo eksploziju koja je dopirala iz toga pravca. Takav iskaz okr. Denisa Mirka Mandić, danog nedugo nakon izvršenja djela, dok su mu sjećanja bila svježja, i budući se radi o događaju koji (za razliku od kupoprodaje droge) nije svakodnevna radnja ili uobičajeno postupanje, za razliku od obrane na raspravi dvije godine kasnije, koji iskaz u policiji u nazočnosti branitelja, se u smislu čl. 177. st. 5. ZKP-a može upotrijebiti kao dokaz u postupku, sud, za razliku od obrane na raspravi, prihvaća istinitim, jer je taj okrivljenik u prihvaćenom iskazu, jasno i nedvosmisleno iznio sve odlučne činjenice vezane uz počinjenje učina ovoga djela. Naime, okr. Mandić u svome iskazu navodi činjenice koje su prethodile njegovom postavljanju eksploziva, tko mu je isti dao, za koju nagradu, tko mu je pokazao vozilo pod kojim treba postaviti eksploziv, tko ga je dovezao do mjesta, gdje je postavio eksploziv pod vozilo i tko ga je sa toga mjesta odvezao, odnosno kako se sa istoga udaljio, kao i da je čuo eksploziju koja je dopirala sa toga mjesta. Stoga obranu okrivljenika Mandića na glavnoj raspravi sud nije prihvatio, smatrajući je jedino usmjerenom ka eskulpaciji od krivnje.

Okrivljeni 17. Tonči Budić branio se da je u dva navrata trotilske metke dao osobi pod imenom Joško Balić.

Prvi put kad mu je dao eksploziv, da je Balić bio sam, a drugi put s dvije nepoznate osobe romskog podrijetla. Pred policijom u prisutnosti branitelja, izjavio je da je Baliću prvi put 18. ili 19. travnja 2008. godine dao dva detonatora, metar sporogorećeg štapina, trotilni metak od 100 grama i 200 grama privrednog eksploziva, u svakom slučaju i kako se branio na raspravi, da je to Baliću predao na dan koji je prethodio eksploziji (op.pr.vj. 21. travnja 2008.g.), koje razlike u obrani, u odnosu na vrijeme, su zanemarive, iako je znao da od istog Balić može napraviti, ne jednu, nego dvije eksplozivne naprave. Drugi put i to 27. travnja 2008. godine da je Baliću dao jedan trotilski metak od 500 grama i detonator.

Iz razgovora br. 363 reproduciranog na raspravi, razvidno je kako okr. Ferdi Ahmeti dana 28. svibnja 2008.g., dakle jedno mjesec dana nakon podmetanja eksplozivne naprave pod vozilo Polo, koji koristi Igor Alagić, u razgovoru sa izvjesnim Ljugzimom govori ovome, da zna tko je Igoru Groznom (op.pr.vj. postupkom je utvrđeno da je to nadimak Igora Alagića) digao auto u zrak i da mu to prenese, te da mu ne spominje ni sebe ni njega (Ljugzima) ni njih, jer da će biti u ratu s njima, te mu govori da je to učinio Goran, a da je i Babaluu (nadimak okr. Joška Balić) propucao auto. Potom u 11:01:05 (razgovor broj 727) Ferdi Ahmeti zove Spliću i govori mu da kaže izvjesnom Žekiju da je on načuo da su oni pucali kalašnjikovim po autu, a Splićo mu na to odgovara, znači da su pucali ovi iz drugog klana, što mu Ferdi potvrđuje. Indikativno je da u svojoj obrani pred istražnim sucem okr. Igor Dokić spominje „drugi klan“.

Istog dana 28. svibnja 2008. godine i Joško Balić razgovara sa svjedokom Mariom Marušićem koji mu govori da je na Radio Dalmaciji čuo da mu je propucalo auto.

Iz razgovora okr. Gorana Svaline s Mariom Marušićem od 27. srpnja 2008. godine u 19:53:44 (razgovor broj 1962) neprijeporno je da je Goran, kojeg u razgovoru s Ljugzimom spominje Ferdi Ahmeti, upravo Goran Svalina, a kada u razgovoru Mario Marušić pita

Gorana Svalinu šta su mu Ahmeti i on napravili, te potom nastavlja da mu je Balić pričao nešto što je vezano uz M.P. što ima kafić, ali da neće pričati na telefon, te da mu je rekao Balić, i da je njemu Goran propucao auto.

Dakle, postupkom je utvrđeno, da Ferdi Ahmeti, kada u razgovoru s Ljugzimom govori o osobi Gorana, misli na okr. Gorana Svalinu, kao osobu „koja je Igoru Alagiću digla auto u zrak“. Pri tome je isti mislio kao na osobu nalogodavca, a ne izvršitelja, budući je neposredni izvršitelj okr. Denis Mirko Mandić, što isti potvrđuje u svome iskazu u policiji, o čemu se sud već izjasnio.

Tijekom dokaznog postupka, neprijepornim je utvrđeno, da su tijekom jednog perioda, prije travnja 2008.g., s Igorom Alagićem u zatvoru bili i Joško Balić i Goran Svalina, da istoga poznaju i braća Ahmeti, kao što je i nesporno da svjedok Igor Alagić, u svom iskazu neće iste okrivljene teretiti posebno, ako i kako to navodi Ibrahim Stollakaj, Ferdiu Ahmetiu spominjući drugi klan, pripada tom klanu, te da ni na koji način neće sebe ni u kojem kontekstu, povezivati s okrivljenicima. U tome kontekstu treba sagledati iskaz svjedoka Igora Alagića, a kojega sud smatra ne uvjerljivim i ne točnim.

Naime, iz iskaza svjedoka Igora Alagića (list 2840) proizlazi da on smatra da nije bilo razloga za ovu eksploziju ispod vozila marke „VW Polo“ koje je u vlasništvu njegove majke i koji on često vozi, kada bi odlazio na treninge kixboksinga, koji je svakodnevno trenirao. Da se za vrijeme eksplozije nalazio u Sarajevu, gdje je otišao 15 dana ranije. Okrivljene da poznaje samo iz viđenja, da s njima nije ni u kakvom kontaktu, pa da mu se stoga čini nerazumljivim da netko s kim nije u kontaktu učini tako nešto, slijedom čega ne smatra, da bi netko od okrivljenih počinio ovo djelo. Inače da je on vlasnik vozila marke „BMW“, te da mu je prije par godina propucano vozilo i to sa dva metka iz vatrenog oružja, međutim da ne dovodi u vezu ta dva događaja. Također da je 2007. godine pod njegovo vozilo postavljena eksplozivna naprava, koja je eksplodirala, ali da on ne dovodi u vezu počinitelja tog događaja sa nekim od okrivljenika.

Tijekom dokaznog postupka ispitan je svjedok Ivan Pivac, vlasnik obiteljske kuće u Splitu, u Ulici Matice Hrvatske 44 i koji svjedok je kazao da od 1990. godine ne živi u toj kući u Splitu, u kojoj se nalazi kafić njegova sina Mira „Mania“ u čijoj je blizini bačena eksplozivna naprava.

Nadalje, indikativno je da je svjedok-oštećeni Miro Pivac u svom iskazu naveo da od svih okrivljenih poznaje samo Joška Svalinu, a Goran Svalina u svojoj obrani navodi da je s Mirom Pivcem u dobrim odnosima.

Naime, svjedok Miro Pivac, za kojega među strankama nije prijeporno da je do sada osuđivan za kaznena djela iz čl. 173. st. 2. i dr. KZ (v. UB list 2865), sudu je kazao da je tu večer, kada je oko jedan sat u noći eksplodirala eksplozivna naprava u blizini njegove obiteljske kuće, u čijem se prizemlju nalazi caffe bar „Mania“ njegovo vlasništvo, nalazio u kući. Da je te prigode spavao u spavaćoj sobi, koja se nalazi sa sjeverne strane, gdje je i obližnje mjesto na kojem je bačena eksplozivna naprava. Međutim da je prozor njegove sobe sa iso staklom i da stoga nije oštećen, jer da je to staklo otpornije od običnog. Oštećeni da su jedino dva prozora kafića. Da mu nije poznato da bi on bio „meta“ ove eksplozije. I ovaj iskaz svjedoka Mira Pivac, treba sagledati u svijetlu klanske pripadnosti i teritorijalnih interesa vezanih uz prodaju droge, te činjenice zamjeranja Goranu Svalini, kao šefu nove grupe koja se

udružila za činjenje istih djela, slijedom čega iskaz svjedoka Mira Pivca sud također smatra ne uvjerljivim i ne točnim.

Iz preslušanih razgovora br. 648 i 654 oba od 6. lipnja 2008. u 19:32:30 i 20:25:23 vidljivo je da Joško Balić poziva operativno dežurstvo i razgovara s policijskim službenikom Damjanom Alerićem i detaljno mu iznosi svoja saznanja o svim osobama koje prodaju opojnu drogu za Gorana Svalinu i na koji način. Međutim negira da je bilo što poduzimao oko Alagića, ističući da je s Alagićem bio Svalina i da iza svega toga stoje braća Svaline i da je Goran glavni i neće da petlja svoje prste. Dalje, u nastavku razgovora Balić govori Aleriću – da ono „može riješiti zatvorenih očiju, jer je veliki teren, ali da će mu on reći di je buksa, di se drži roba“, te nastavlja kako dolje, govoreći mu o mjestu gdje žive Ahmeti, „ima robe kad god upadnu i da ima oružja, ciganka, tetejac, 7,62 pištolj, pumparica skraćena, oružja ko u bajci“.

U razgovoru s Mariom Marušićem (razgovor br. 150) od 28. svibnja 2008. godine u 12:06:13 Joško Balić teretio je Gorana Svalinu.

Svjedok Mario Marušić tek nakon što mu je na glavnoj raspravi predložen razgovor od 27. srpnja 2008. godine u 19:53:44 sa nadziranog broja telefona 095/8828-558 potvrđuje da je s Goranom Svalinom razgovarao, a kada mu je rekao da će mu reći nešto vezano uz M.P., da se ti inicijali odnose na Mira Pivca. Sve je u kontekstu onoga što mu je za Gorana Svalinu rekao Joško Balić i za bacanje eksplozivne naprave na caffè bar Mira Pivca.

Postavlja se pitanje iz kojih bi razloga Joško Balić, koji je nabavio eksplozivnu napravu od Tonča Budića, svjedoku Mariu Marušiću spominjao upravo Gorana Svalinu osim ako nije postupao u dogovoru s njim.

Iz razgovora br. 17.okr. Joška Balića s Goranom Svalinom od 29. svibnja 2008. godine u 15:14:27 te s Ferdijem Ahmetiem od istog dana br. 727 u 08:43:16, u kojima naručuje opojnu drogu, a posebno razgovora s Ferdijem Ahmetiem od 23:23:27 koji ga upozorava da ako nešto bude s murijom da ništa ne progovori, a sve nakon uhićenja Denisa Mirka Mandića i nakon što je pronađena opojna droga razdijeljena na pizeve, evidentno je da se Joško Balić s imenovanima dobro poznaje i da je sa svima njima u kontaktu. To proizlazi i iz razgovora Joška Balića sa Sadatom Ahmetiem br. 906 od 11.lipnja 2008.g. u 14:04:07, u kojem ovome opisuje na koji način okrivljeni Ferdi i Mehdi Ahmeti, Stolokaj po nadimku Splićo i Jurica Gabrić prodaju opojnu drogu za Gorana Svalinu koji radi zajedno s bratom Žužom, odnosno s Joškom Svalinom, a da mu Ahmeti i Stolokaj drže „buku“. Policijskom službeniku Aleriću, Balić je rekao da čuvaju u „buksi“ i razno oružje. Nije prieporno da je u obrtu Ahmeti, izvjesno vrijeme bio zaposlen Joško Balić, zajedno sa braćom Ahmeti, Stollakajem i Mandićem, što proizlazi iz obrane Ahmetia.

Iznoseći svoju obranu pred istražnim sucem i ostajući pri toj obrani na glavnoj raspravi, okrivljeni Tonči Budić je naveo da od eksplozivnog materijala kojeg je dao Jošku Baliću prvi put, je ovaj mogao napraviti dvije eksplozivne naprave, dok je od količine koju mu je dao drugi put bilo dostatno za jednu napravu.

Provedenim očevidima, utvrđeno je da je prilikom eksplozije eksplozivne naprave u blizini caffè bara „Manija“ vl. Mira Pivca bačen, odnosno prilikom eksplozije eksplozivne naprave ispod vozila „Polo“ ST 363-KV vl. Vesne Alagić, a kojeg je koristio i njen sin Igor Alagić podmetnut, eksploziv koji, obzirom na rezultate vještačenja, upućuje da se radi o vojnom eksplozivu.

Iz zapisnika o očevidu PU SD od 21. travnja 2008. godine razvidno je kako je improvizirana eksplozivna naprava aktivirana u blizini caffe bara „Mania“. Prema zapisniku o očevidu utvrđeno je kako je na nogostupu od eksplozije nastao krater okruglog oblika veličine 35x35x15. Eksplozijom su nastala i oštećenja na obiteljskoj kući Ante Karina, Dubravke Čagalj, Zdravka Mađunića, TO „Uno“ vl. Zvonka Perice, te na samoj obiteljskoj kući Ivana Pivca u čijem je prizemlju smješten caffe bar „Manija“. Prema izvješću o krim. tehničkoj pretrazi lica mjesta povodom očevida, utvrđeno je da je centar eksplozije na asfaltnom nogostupu ispred ulaznih vrata caffe bara „Mania“ i mini marketa „Uno“, te da su oštećenja na objektima nastala u radijusu od 35 metara od epicentra eksplozije.

Prema zapisniku o očevidu PU SD od 2. svibnja 2008. godine povodom eksplozije u Kukuljevićevoj ulici u Splitu, ispod vozila marke VW „Polo“ reg. oznaka ST 363-KV vl. Vesne Alagić, te izvješća o krim. tehničkoj pretrazi lica mjesta, razvidno je kako je 28. travnja 2008. godine oko 01,19 sati došlo do podmetanja eksplozivne naprave pod navedeno osobno vozilo, pri čemu je uslijed eksplozije došlo i do oštećenja vozila marke „Pasat“ vl. Mate Botice, „Renault Twingo“ vl. Jadrana Ivančića, „Fiata Punto“ vl. Joze Dadića, motocikala vl. Ivana Kurobase i Dejana Memiše, koji su se nalazili parkirani uz vozilo „Polo“, kao i na obližnjim poslovnim prostorima Jasminke Dodig Brković, Stipe Dolića, Ivana Bakovića i stanu Davora Trebješanina. Tim je zapisnikom i izvješćem razvidno, uz iskaz okr. Mandića u policiji i vještva ing. Rutalja, kako je improvizirana eksplozivna naprava postavljena na asfaltnoj podlozi ispred suvozačevog sjedala vozila marke „Polo“.

Zapisnicima o vještačenju Odjela za kemijsko-fizikalna i toksikološka vještačenja Centra za kriminalistička vještačenja Ivan Vučetić, potvrđenih iskazom ispitanog vještaka za požare i eksplozije Mladena Rutalja na raspravi, utvrđeno je da su **sve tri eksplozivne naprave**, dakle ona podmetnuta pod vozilo Igora Alagića 28. travnja 2008. godine, ona bačena u neposrednoj blizini caffe bara Mira Pivca 21. travnja 2008. godine, kao i ona pronađena u kući Gorana Svaline dana 7. kolovoza 2008. godine **po svom kemijskom sastavu iste**, pri čemu je naprava pronađena u kući G. Svaline bila spremna za aktiviranje.

Za potrebe postupka, sud je pribavio tri pisana vještva koje je sačinio vještak Mladen Rutalj iz Centra za krim. vještačenje „Ivan Vučetić“ i to vještva u odnosu na oba učina kaznenih djela iz točke 2 izreke presude, odnosno kaznenog djela iz čl. 335. st. 1. KZ, opisanog toč. 3. izreke presude.

Naime, u odnosu na vještvo Centra koje je izradio sudski vještak za kemijsko – fizikalna vještačenja, požare i eksplozije Mladen Rutalj od 26. lipnja 2008. godine (list 770) i u odnosu na eksplozivnu napravu bačenu u blizini caffe bara „Mania“, vlasništvo Mira Pivca, sudski je vještak mišljenja da su na brisevima sa obližnjeg ogradnog zida, u blizini mjesta eksplozije eksplozivne naprave, prisutni tragovi TNT-a i dvobaznog baruta. Da su komadi pamučne pređe, dijelovi sporo gorećeg štapina. Vještak je mišljenja kako obzirom na dimenzije kratera i vrste podloge na kojoj je došlo do eksplozije, u eksplozije je detonirano cca 300-400 grama TNT-a.

U drugom pisanom vještvu, sačinjenom povodom utvrđenja uzroka eksplozije osobnog vozila „WV Polo“ reg. oznaka ST 363-KV, vlasništvo Vesne Alagić od 29. travnja 2008. godine (list 795-798) vještak je Rutalj u ime Centra mišljenja, kako je utvrđeno da je u eksploziji detonirala improvizirana eksplozivna naprava, postavljena na asfaltnoj podlozi

ispred suvozačevog sjedala predmetnog osobnog vozila i koja se sastojala od 200-300 grama vojnoformacijskog visokobrizantnog eksploziva, detonatorske kapisle i sporo gorećeg štapina.

Isti je sudski vještak i nakon što su djelatnici PU SD, prilikom pretrage obiteljske kuće Svalina u Trilju 7.kolovoza 2008.g. pronašli jednu improviziranu eksplozivnu napravu, istu u ime Centra vještačio, te u svom pisanom nalazu i mišljenju od 24. rujna 2008. godine (list 1044-1047) naveo da je naprava po kemijskom sastavu vojnoformacijski visokobrizantni eksploziv TNT. Ista se improvizirana eksplozivna naprava, zaključak je vještaka, sastojala od eksplozivnog punjenja TNT-a mase 75 g, bojeve detonatorke kapisle DK 8, sporogorećeg štapina dužine 36,5 cm i komada kamena (stijene) težine 620 g. Naprava je bila elaborirana (spremna za aktiviranje) budući da su međusobno bili povezani sporogoreći štapin i detonatorska kapisla koja je bila umetnuta u eksplozivno punjenje TNT. Naprava bi se aktivirala na način da bi zapaljeni sporogoreći štapin aktivirao detonatorsku kapislu koja bi prenijela detonaciju na eksplozivno punjenje i aktivirala ga. Uslijed detonacije došlo bi do fragmentacije kamena (stijene) i odbacivanja fragmenata u raznim smjerovima. Obzirom na količinu eksploziva od 75 g, moguća udaljenost odbačaja fragmenta kamena iznosila bi 19 m. Sigurna udaljenost za osobe od mogućeg odbačaja fragmenta iznosila bi 51 m.

Sud u cijelosti prihvaća nalaz i mišljenje vještaka Mladena Rutalj iz Centra za kriminalistička vještačenja Ivan Vučetić, smatrajući ga profesionalno i stručno obavljenim, u skladu sa zakonskim propisima i pravilima struke.

Bez obzira na izmijenjenu obranu Gorana Svaline na glavnoj raspravi o posjedovanju eksplozivne naprave, u smislu potrijetka iste, može se kazati da je malo osoba koje bi se usudile ne samo izraditi eksplozivnu napravu, već i izrađenu eksplozivnu napravu uzimati od trećih osoba, kako se G. Svalina branio na glavnoj raspravi. Kako je sud dakle utvrdio da je G. Svalina od nepoznate osobe nabavio eksplozivnu napravu, opisanu t. 3. izreke presude, to je potrebno utvrditi motiv njezina nabavljanja, ali i uzeti u obzir činjenicu da su ranije (tijekom travnja 2008.g.) eksplodirale dvije eksplozivne naprave, da nije prijeporno da je sastojke tih dviju eksplozivnih naprava G. Svalini dao okr. Joško Balić, da je G. Svalina tijekom Domovinskog rata bio, kako sam navodi izviđač HV-a, dakle osoba obučena i za rukovanje više vrsta oružja i minsko-eksplozivnih sredstava, uključivo i njihovo sastavljanje, što upućuje na zaključak da je G. Svalina znao sastaviti eksplozivnu napravu i da ju je, temeljem ranije utvrđenih činjenica, u dva navrata, tijekom travnja sastavio. Ovo tim više, što ostali okrivljenici Stollakaj, braća Ahmeti, Mandić, u odnosu na ovo djelo, iskazuju da ne znaju rukovati tim sredstvima, a G. Svalina je organizator grupe tih ljudi, koji su svojim postupanjem, navedenim izrekom presude u t. 2., supočinitelji toga djela, jer je njihovo izvršenje temeljeno zajedničkom odlukom, te je svatko od njih ili sudjelovao u počinjenju (Mandić, Balić, nalogodavac G. Svalina) ili bitno pridonio počinjenju kaznenog djela (F. i M. Ahmeti, Stollakaj)

Motiv za počinjenje ovog djela, za koje se terete gore navedeni okrivljenici, najbolje se ocrta u reproduciranom razgovoru br.150 od 28.svibnja 2008.g. u 12:06:13 s Joškom Balićem svjedok Mario Marušić, koji također poznaje okrivljenike, a kada govori Baliću o pucanju na njegov automobil – „da taj tko je propucao odlučio da će mu propucat auto i da je to - to“. Dakle, dovoljno je zamjeriti se nekom tko je, a kako to slikovito u preslušanom razgovoru govori Ibrahim Stollakaj „iz drugog klana“, iz čega proizlazi zaključak da i okrivljeni pripadaju također nekom klanu, da bi se razmirice rješavale oružjem i eksplozivom.

Kada se dovedu u vezu utvrđene činjenice i baš eksplozivna naprava pronađena u obiteljskoj kući G. Svaline i od njega oduzeta, a koja je, prema nalazu vještaka Rutalja istog kemijskog sastava, kao i one dvije koje su eksplodirale 21. i 28. travnja 2008. godine, potom činjenice iz iskaza okr. Mandića da je on postavio eksploziv pod auto kojeg koristi Alagić, da mu je to vozilo pokazao Balić, koji ga je do istoga i doveo, pokazavši mu kako se isti aktivira, da je Baliću trotilne metke, kojima se aktivira eksploziv dao okr. Budić, dan prije obiju eksplozija, odnosno da je do eksplozija došlo nakon što je Baliću dao trotilne metke i ostale dijelove za sastavljanje eksplozivnih naprava, uz reproducirane telefonske razgovore Ferdia Ahmeti da je to učinio Goran (razgovor br. 363 od 28. svibnja 2008. g.), razgovor Balića sa policajcem Alerićem da je u Ahmetija buksa sa oružjem (razgovor br. 648 od 6. lipnja 2008. g.), te da iza svega stoje braća Svaline Joško i Goran i da je Goran glavni (razgovor br. 654 od 6. lipnja 2008. g.), uz iskaz Budića da su sa Balićem drugi put, dan prije eksplozije došla dva momka romske pripadnosti, da je Balić radio u obrtu Ahmetia, kao i razgovor (naveden u prethodnom pasusu) Balića sa Marušićem, onda se može kazati da ove indicije, koje su svaka za sebe dokazane s potpunom izvjesnošću, zatvaraju krug, koji nedvojbeno ukazuje da su se okrivljenici Goran Svalina, Ibrahim Stollakaj, Ferdi i Mehdi Ahmeti, Denis Mirko Mandić i Joško Balić, udružili radi počinjenja djela iz čl. 263. KZ. Kako iz razgovora Joška Balića sa policajcem Alerićem proizlazi da iza svega stoje braća Svaline i da je Goran glavni, pri čemu je Gorana Svalinu, okr. Ferdi Ahmeti označio kao onoga koji je to učinio, te da je u kući Gorana Svaline pronađena eksplozivna naprava spremna za aktiviranje, onda ove indicije zatvaraju krug i upućuju na zaključak da je okr. Goran Svalina organizirao grupu ljudi i to okr. Ibrahima Stollakaja, Ferdia i Mehdi Ahmeti, Denisa Mirka Mandića i Joška Balića radi izvršenja kaznenih djela za koja se po zakonu može izreći tri godine zatvora ili teža kazna, što je u svakom slučaju propisana kazna za kaznena djela iz čl. 263. st. 1. Kaznenog zakona, čime je G. Svalina počinio sui generis kazneno djelo iz čl. 333. st. 1. Kaznenog zakona. Ostale osobe i to Ibrahim Stollakaj, Ferdi i Mehdi Ahmeti, Denis Mirko Mandić i Joško Balić, bili su pripadnici te grupe, za što su imali svijest o pripadnosti toj grupi i radi izvršenja takvih kaznenih djela, čime je svaki od tih okrivljenika počinio kazneno djelo iz čl. 333. st. 3. Kaznenog zakona.

Naime, kazneno djelo iz čl. 333. Kaznenog zakona po svojoj je pravnoj prirodi tzv. *delictum sui generis*. Dakle, ovo kazneno djelo neovisno je od kaznenog djela koje je proizašlo iz djelatnosti organizirane grupe ljudi. To je samostalno djelo, čije postojanje ne ovisi o počinjenju nekog drugog kaznenog djela, u konkretnom slučaju dvaju kaznenih djela iz čl. 263. st. 1. Kaznenog zakona, budući je objekt zaštite kod kaznenog djela iz čl. 333. Kaznenog zakona javni red, dok se kod kaznenih djela, počinjenih u realizaciji plana udruženja, iz čl. 263. Kaznenog zakona štiti opća sigurnost.

Kako je dakle utvrđeno da je Goran Svalina organizirao grupu ljudi povezanih u zajedničko djelovanje Ibrahima Stollakaja, Ferdia i Mehdi Ahmeti, Denisa Mirka Mandića i Joška Balića, radi izvršenja dvaju kaznenih djela iz čl. 263. st. 1. Kaznenog zakona, to će u daljnjem djelu obrazloženja biti navedeno jesu li isti okrivljenici, udružujući se u zajedničko djelovanje u smislu bacanja i postavljanja eksplozivnih naprava, kako je to opisano u činjeničnom opisu djela iz točke 2. izreke presude, počinili navedena kaznena djela i jesu li u njihovom postupanju ostvareni subjektivni i objektivni elementi bića kaznenog djela iz čl. 263. st. 1. Kaznenog zakona.

Neposredni objekt napada, kod kaznenog djela dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom iz čl. 263. st. 1. Kaznenog zakona, te time individualni zaštitni objekt toga kaznenog djela je život ili tijelo ljudi ili imovina većeg opsega, koja mora biti namjerno izazvana jednom od radnji, alternativno navedenih u Zakonu. Djelo je dovršeno nastupanjem konkretne, stvarne opasnosti za život ili tijelo ljudi ili imovinu većeg opsega. Opasnost je konkretna kada postoji istinska, objektivna mogućnost, prema normalnom tijeku događanja, za nastupanje štetne posljedice, dakle ako je ostvareno takvo neredovito stanje u kojem prema općem iskustvu, s vjerojatnošću, svakog trena može nastupiti povreda zaštićenog dobra. Općeopasna radnja je svaka radnja, koja se sastoji u oslobađanju sile, koju počinitelj nije u stanju da održi u svojoj vlasti.

U odnosu na učin od 21. travnja 2008. godine, a kada je u neposrednoj blizini ugostiteljskog objekta „Mania“ stvarnog vlasništvo Mira Pivca, bačena eksplozivna naprava koja je prouzročila imovinsku štetu na obližnjim objektima, sud smatra da je ona konkretna, stvarna opasnost za život ili tijelo osobe, odnosno bliska i neposredna mogućnost povrede, kao subjektivnog obilježja djela, nastala u trenutku kada je uslijed eksplozije razbijeno staklo prozora obiteljske kuće Ante Karina u Ulici Matice hrvatske 46 i to prozor spavaće sobe, u kojoj je u tom trenutku spavala njegova kćer, te su krhotine stakla prozora popadale po njoj. To što ista nije uslijed toga ozlijeđena, samo je Božija volja. Naime, iz iskaza oštećenika Ante Karina (list 1025 i 2780) razvidno je kako se ispred njegove obiteljske kuće i to na trotoaru ispred iste, a koja se nalazi u bloku sa kućom Mira Pivca, na kbr 44, desila eksplozija prilikom koje je razbijeno 8 stakala na prozorima i vratima kuće. Sa sjeverne strane njegove obiteljske kuće, gdje je prema zapisniku o očevidu uslijed eksplozije nastao krater, što upućuje na zaključak da je na tom mjestu eksplodirala bačena eksplozivna naprava, nalazi se prostorija spavaće sobe, kuhinje i kupatila čiji su prozori popucali uslijed eksplozije, uključivo i prostor poslovnog objekta, u prizemlju, njegovo vlasništvo u kojem se nalazi TO „UNO“ vl. Perice. Iz iskaza oštećenika-svjedoka Ante Karina razvidno je kako je u spavaćoj sobi, sa sjeverne strane kuće, koja se nalazi uz Ulicu Matice Hrvatske, spavala njegova kći i da je uslijed eksplozije popucalo staklo na prozoru te sobe. Da se krevet, u kojem je spavala njegova kćer, nalazi odmah ispod prozora sobe, koji je te prigode bio zatvoren. Uslijed eksplozije i popucalog stakla prozora, da su po njegovoj kćeri i krevetu popadale krhotine od stakla. Staklo na prozoru spavaće sobe da je bilo duplo zbog buke od prometa.

Slijedom toga, u utvrđenju djela iz čl. 263. st. 1. KZ-a, sud smatra da je time ostvarena štetna posljedica, jer je povrijeđeno zaštićeno dobro, život i tijelo kćeri Ante Karina koja je spavala u toj sobi, inače okrenutoj prema navedenom ugostiteljskom objektu, pri čemu samo stjecajem okolnosti i uz Božiju volju, nitko nije ozlijeđen. Stoga sud smatra da su počinitelji ovoga djela, bili svjesni, da bacanjem eksplozivne naprave, u što su uključene i ostale radnje okrivljenika, opisane u činjeničnom opisu djela, koja u ukupnosti obuhvaćaju postupanja prema teoriji vlasti na djelom, u naseljenom mjestu, ispred obiteljske kuće, ugrožavaju tjelesni integritet osoba, što su svojim postupanjem i kod ostvarenja konkretne opasnosti i htjeli. To što je mogla tjelesno nastradati kći Ante Karina, a nije eventualno Miro Pivac, željena meta, irelevantno je kod pitanja namjere za počinjenje, a time i oblika svijesti na strani počinitelja djela. Kako drugačije utvrditi namjeru okrivljenika, osim direktnom, kada u naseljenom mjestu, iz pretpostavlja se, jurećeg vozila, bacaju neposredno ispred obiteljskih kuća u nizu, eksplozivnu napravu jake razorne snage, svjesni da će eksplozijom biti ugrožen tjelesni integritet osoba, u blizini mjesta eksplozije, što se kod ovoga učina i dogodilo, odnosno nastupiti znatna materijalna šteta.

Slijedom navedenog postupanje okrivljenika, na način da je okr. Goran Svalina odredio mjesto bacanja eksplozivne naprave (ugostiteljski objekt „Mania“), okrivljeni Joško Balić kojem je to Goran Svalina naložio, nabavio eksploziv i materijal za pravljenje eksplozivne naprave, što mu je, dajući mu trotilne metke, privredni eksploziv, detonator i metar sporogorećeg štapina, od kojih se mogu izraditi dvije eksplozivne naprave, omogućio okr. Toči Budić, dok su okrivljenici Ferdi i Mehdi Ahmeti zajedno sa okrivljenim Ibrahimom Stollakajem to uskladištili, a potom i predali okr. Goranu Svalini koji je izradio eksplozivnu napravu, davši je nepoznatoj osobi, da ju baci ispred ugostiteljskog objekta Mania, te je ista naprava i bačena u njenoj neposrednoj blizini, a time i u neposrednoj blizini obiteljske kuće Ante Karina (jedna uz drugu), uslijed čega su rasprskavajuće tvari koje su sadržaj eksplozivne naprave, o kojoj se izjasnio sudski vještak Mladen Rutalj, oslobodile silu koja može proizvesti razarajući učinak, izazvale opasnost za život ili tijelo jedne osobe, u konkretnom slučaju kćeri Ante Karina, u svojoj ukupnosti upućuje na zaključak da su okrivljenici Goran Svalina, Ibrahim Stollakaj, Ferdi i Mehdi Ahmeti, Denis Mirko Mandić i Joško Balić počinili kazneno djelo iz čl. 263. st. 1. Kaznenog zakona, u čemu im je opisanim postupanjem pomogao i tim oblikom počinio navedeno kazneno djelo, okr. Tonči Budić.

U odnosu na učin od 28. travnja 2008., kada je pod vozilo VW Polo oznake ST 363-KV vlasništvo Vesne Alagić, a kojim se koristio i njezin sin Igor Alagić postavljena eksplozivna naprava, koju je postavio Denis Mirko Mandić, što proizlazi iz njegovog iskaza u policiji u nazočnosti branitelja (list 382 i 813) i kojem je Joško Balić za to dao nagradu od 5 grama heroína, nakon čega je to vozilo eksplodiralo, uslijed čega je nastala šteta na tome i obližnjim vozilima, poslovnim prostorima i stanu, kazati je da je time nastupila konkretna opasnost za imovinu većeg opsega, budući je zbroj šteta na vozilima, poslovnim prostorima i stanu, uslijed te eksplozije, iznad 100.000,00 kuna.

Naime, uzimajući u obzir da je, uslijed eksplozije na vozilu VW Polo ST 363-KV vl. Vesne Alagić nastupila šteta od 46.568,00 kuna, koliko je Vesni Alagić isplatilo osiguravajuće društvo „Croatia osiguranje“ d.d. Zagreb (list 2739-2750), da je na vozilu marke Pasat ST 440-OZ vl. Mate Botica nastala šteta od 44.402,36 kuna koliko je toj osobi isplatilo OD „Helios osiguranje“ (list 2852-2856), te da je na vozilima Renault twingo ST 986-MF vl. Jadrana Ivančića nastupila šteta u iznosu od 770,00 kuna, Fiat Punto reg. ozn. ST 173-JE Joze Dadića u iznosu od 900,00 kuna, motociklima reg. ozn. ST 857-OA Ivana Kurobase i reg. oz. ST 858-LO Deana Memiša u iznosu od 2.000,00 kuna, kao i štete na razbijenim prozorskim staklima na poslovnim prostorima Jasminke Dodig Brković u iznosu od 3.100,00 kuna, Stipe Dolića u iznosu od 1.500,00 kuna, Ivana Bakovića u iznosu od 200,00 kuna, te stanu Davora Trebješanina u iznosu od 1.500,00 kuna, utvrđeno je, zbrojem tih šteta, da je na predmetnim vozilima i poslovnim prostorima, te stanu Trebješanina, uslijed eksplozije, nastupila šteta u iznosu većem od 100.000,00 kuna, čime je zadovoljen objektivni i subjektivni element bića kaznenog djela. I ovdje je modus operandi sličan kao u ranijem učinu. Naime, dan prije ovog učina, što proizlazi iz obrane okr. Tonča Budića, taj je okrivljenik predao Jošku Baliću trotilni metak od najmanje 500 grama i detonator, time da mu je kod ranijeg učina predao dostatno ostalog eksplozivnog materijala, uključujući i sporogoreći štapin, za koji materijal je Tonči Balić kazao da se mogu izraditi dvije eksplozivne naprave. Nakon toga, Balić je te sastojke eksplozivne naprave, predao braći Ahmeti Ferdiu i Mehdiu i Ibrahimu Stollakaju, koji su ih uskladištili, a dvojica od njih, vjerojatno bili uz Balića kada mu je Budić dao te prigode trotilni metak i detonator, na što upućuje opis tih osoba od strane Budića (romske nacionalnosti) i bez obzira što je na raspravi, odgovarajući na pitanja M. Ahmetia oko tetovaža, to utvrđenje suda Budić htio dezavuirati i otkloniti odgovornost od tih okrivljenika. Postupkom je na dalje utvrđeno, da su

isti Ahmeti i Stollakaj potom predali trotilni metak, detonator i ostalo što je uskladišteno kod njih, a potrebno je za sastav jedne takve naprave Goranu Svalini koji je potom „sastavio“ eksplozivnu napravu na način da je u trotilni metak stavio detonator i sporogorećeg štapin. Kada je takvu eksplozivnu napravu izradio, predao ju je okr. Jošku Baliću, naloživši mu da eksplozivnu napravu postavi pod vozilom Polo koji koristi Igor Alagić, koji mu se iz nekih razloga zamjerio (velika je vjerojatnost da su ti razlozi vezani, kao i kod Mira Pivca, u svezi osiguranja nesmetane prodaje droge). Nakon toga je Joško Balić angažirao narkomana Denisa Mirka Mandića, kojemu je kao ovisniku dao nagradu od 5 grama heroína kako bi ovaj postavio eksplozivnu napravu ispod vozila Alagića, što je ovaj i učinio, u tom smislu angažiravši Josipa Soču da ga motorom doveze do ulice gdje se nalazilo to vozilo, što mu je prethodno pokazao okr. Joško Balić te ga sa istoga mjesta odveze, uz nagradu od piza heroína.

Postavljanjem i potom aktiviranjem eksplozivne naprave pod vozilo Alagića, koje se na parkiralištu nalazilo uz mnoga druga parkirana vozila i u blizini poslovnih prostora i stambene zgrade, nastupila je objektivna mogućnost za nastupanje štetne posljedice, budući je ostvareno jedno neredovito stanje, kakvo je eksplozija, a time i velika vjerojatnost, da će doći do povrede zaštićenog dobra, odnosno u ovome slučaju opasnosti za imovinu većeg opsega. Naime, počinitelji toga djela nisu, kod eksplozije, u stanju održati u svojoj vlasti silu koja se oslobađa uslijed eksplozije, čime su bili svjesni da postavljanjem eksploziva pod vozilo, u naseljenom mjestu i na punom parkingu vozila, koja se nalaze uz predmetnog Pola, u blizini zgrada u kojima se nalaze poslovni prostori i stanovi, nakon njenog aktiviranja, može nastupiti znatna materijalna šteta, kao alternativno obilježje djela, što su svojim postupanjem i kod ostvarenja konkretne opasnosti i htjeli. Sve ovo upućuje na zaključak suda da su okrivljenici Goran Svalina, Ibrahim Stollakaj, Ferdi i Mehdi Ahmeti, Denis Mirko Mandić i Joško Balić počinili kazneno djelo iz čl. 263. st. 1. Kaznenog zakona, u čemu im je opisanim postupanjem pomogao i tim oblikom počinio navedeno kazneno djelo okr. Tonči Budić.

Slijedom navedenog, budući je sud dao valjane razloge, zašto smatra da su se navedeni okrivljenici udružili radi počinjanja kaznenih djela, za koje je zapriječena kazna zatvora teža od tri godine, koja djela i to ona iz čl. 263. st. 1. KZ su opisanim načinom i počinili, sud smatra ne osnovanim obrane okrivljenih Gorana Svaline, Ibrahima Stollakaja, Ferdi i Mehdi Ahmetia, Denisa Mirka Mandića i Joška Balića, da navedena djela nisu počinili, smatrajući njihove obrane ne osnovane i usmjerene ka eskulpaciji njihove krivnje. U odnosu na iskaz svjedoka Janje Svaline majke prvookrivljenog Gorana Svalina, da se njen sin Goran, zadnjih desetak dana mjeseca travnja 2008. godine, nalazio u njihovoj obiteljskoj kući u Trilju, jer da je bio bolestan imao gripu, proljev, slijedom čega bi proizlazilo da isti ne bi sudjelovao u izvršenju kaznenih dijela za koja je proglašen krivim, ovom točkom izreke presude, sud taj dio njenog iskaza, kada svome sinu Goranu želi pružiti alibi, smatra subjektivnim i ne priklanja mu povjerenje, smatrajući u tom dijelu takav iskaz ne istinitim. Naime, Janja Svalina je majka prvookrivljenog Gorana Svaline i u tom je smislu subjektivna, i na ovaj ljudski razumljiv način, iako upozorena na dužnost kazivanja istine, pokušava pružiti alibi svome sinu. Nadalje, ista se, gotovo dvije i pol godine od počinjenja kaznenih dijela iz čl. 263. st. 1. KZ (21. i 22. travnja 2008. godine) na glavnoj raspravi sjeća da se njen sin Goran, u drugoj polovini travnja 2008. godine nalazio u obiteljskoj kući i da istu nije napuštao zbog bolesti, a ne sjeća se recimo datuma njegovog vjenčanja (8. prosinca 2008. godine), niti je li njen sin Goran putovao u inozemstvo u periodu travanj - kolovoz 2008. godine, jer ista „navodi da slabo pamti datume“ (v. list 3301). U odnosu na ostali iskaz svjedoka Janje Svalina da je mirovina njenog supruga 3.200,00 kuna i da ona nema mirovine, da ona ili njen suprug Ivan nemaju vozački ispit, te da je „Mercedes“ koristio, odnosno vozio njen sin Goran, kao i da je ona vlasnik vozila „Fiat Punto“, a njen suprug Ivan onog „Mercedesa“ sud prihvaća, jer nama

razloga sumnjati u istinitost takvog kazivanja, koje je uz to objektivizirano navodima iz službene bilješke PU SD.

Ovdje je potrebno kazati, a u utvrđenju činjeničnog stanja glede izvršenja kaznenih djela iz čl. 263. st. 1. KZ, da je sud uz ocjenu činjenica utemeljenih u iskazu okrivljenog Mandića u policiji, obrani Budića, reproduciranih razgovora temeljem mjera iz čl. 180. ZKP-a, te mnogobrojne materijalne dokumentacije u vidu zapisnika o očevidu, kemijsko fizikalnog vještva i slično, u postupku ispitao veliki broj oštećenika, čiji su prozori obiteljskih kuća, stanova i poslovnih prostora, kao i vozila, oštećeni uslijed eksplozija. Međutim, iz iskaza oštećenika Zvonka Perice, Ivana Pivca, Zdravka Madunića, Dubravke Čagalj, Ante Karina, u odnosu na događaj od 21. travnja 2008. godine, odnosno Vesne Alagić, Mate Botice, Jadrana Ivančiče, Joze Dadića, Ivana Kurobase, Deana Memiše, Jasminke Dodig Brković, Stipe Dolića, Ivana Bakovića i Davora Trebješanin, spram događaja od 28. travnja 2008. godine, koje je sud ispitao u dokaznom postupku i u svojstvu svjedoka, u pokušaju da bi ti svjedoci možda sudu i ukoliko to znaju, kazali, osim o nastupjelim posljedicama i činjenice vezane uz predmetno kazneno djelo i moguće počinitelja, razvidno je da niti jedan od ispitanih svjedoka – oštećenika o tome nije imao nikakvih saznanja, već su se kao oštećenici samo očitovali o visini nastale štete, odnosno ošt. Ante Karin u odnosu na činjenice od odlučnog značaja za obilježje utuženog djela.

Budući je u odnosu na učin od 28. travnja 2008. godine izazvana opasnost spram imovine, pri čemu i obzirom na vrijeme izvršenja nije utvrđeno tijekom postupka, za razliku od učina od 21. travnja 2008. godine, kada bi konkretna opasnost bila izazvana i za život i tijelo ljudi, to je, u utvrđenju je li opasnost izazvana za imovinu većeg opsega i radi preciznog utvrđenja visine, kako bi se utvrdilo jesu li ostvarena obilježja djela obzirom na visinu štete, u odnosu spram najviše oštećenih vozila i to vozila „VW Polo“ reg. oznake ST 363-KV vl. Vesne Alagić i „Pasat“ reg. oznake ST 440-OZ vl. Mate Botice, od OD „Croatia osiguranja“ i „Helios osiguranje“ kao osiguravatelja tih dvaju vozila zatražen podatak o visini štete (listovi 2739-2750 i 2852-2856), nakon čega su precizirani iznosi šteta, kako tih vozila, tako i drugih oštećenih vozila i prostora, nakon čega je zbrojem utvrđeno da bi ukupna visina štete prelazila visinu od 100.000,00 kuna, čime je zadovoljeno objektivno obilježje tog učina kaznenog djela.

Kako sud, u odnosu na okr. Tonča Budića nije prihvatio dio optužnice da bi taj okrivljenik i u odnosu na kazneno djelo iz točke 2 izreke presude, postupao kao supočinitelj, zajedno sa ostalim okrivljenicima optuženim u odnosu na to kazneno djelo, to je sud, temeljem utvrđenih činjenica nastalih izvođenjem dokaza, verbalnih, ali i materijalnih, utvrdio da bi okrivljenik Tonči Budić ostalim optuženim okrivljenicima, u odnosu na to djelo pomogao i to u fizičkom (materijalnom) obliku pomaganja. Naime, nije prijeporno, što proizlazi iz obrane okrivljenog Tonča Budića da je ovaj, u dva navrata, irelevantno je, je li dan ili dva prije 21. travnja 2008. godine, odnosno 28. travnja 2008. godine i na traženje okrivljenog Joška Balića ovome u ta dva navrata dao eksploziv i materijal za pravljenje eksplozivnih naprava u vidu trotilnih metaka, privrednog eksploziva, detonatora sa sporogorećim štapinima i to u količinama razvidnim u činjeničnim opisima dvaju učina opisanih točkom 2 izreke presude. Postupkom je utvrđeno, temeljem ranije utvrđenih i navedenih činjenica, da su 21. i 28. travnja 2008. godine postavljene, odnosno bačene eksplozivne naprave koje su izazvale konkretnu opasnost za život i tijelo ljudi te imovinu većeg opsega, pri čemu radnje okrivljenog Tonča Budića u smislu teorije vlasti nad djelom nisu imali odlučujuće značenje za izvršenje kaznenog djela iz čl. 263. st. 1. KZ. Stoga je ovo jedan od klasičnih primjera pomaganja, obuhvaćenih u čl. 38. st. 2. KZ, stavljanje počinitelju/ima na raspolaganje sredstava za počinjenje kaznenog djela.

Ovaj oblik postupanja okrivljenog Tonča Budića treba sagledati u kontekstu činjenica da je taj okrivljenik postupao nakon što je ranije, organizator grupe iz čl. 333. st. 1. KZ-a, Goran Svalina donio odluku o izvršenju djela, dakle bacanju i postavljanju eksploziva, osobama koje su mu se zamjerile, te i nakon što je naložio okr. Jošku Baliću da nabavi eksploziv i materijal za pravljenje eksplozivne naprave, kao i nakon što je okrivljeni Joško Balić zatražio, a Tonči Budić mu predao eksploziv i materijal za izradu eksplozivnih naprava. Tako postupanje okr. Tonča Budića mora se označiti kao dolusno, iz razloga što je taj okrivljenik mogao biti svjestan da predajući Jošku Baliću trotilni metak, privredni eksploziv, detonator i sporogoreći štapin, ovaj od toga može sastaviti eksplozivnu napravu i time izazvati eksploziju, na što pristaje. Time je dakle, postupanje okrivljenog Tonča Budića sud izrekom presude označio pomagateljskim, budući je drugim okrivljenicima, razvidnim u t. 2 izreke presude i na gore opisani način, pomogao u izvršenju kaznenog djela iz čl. 263. st. 1. KZ, budući se jedan od oblika počinjenja tog djela općeopasnom radnjom ili sredstvom može izvršiti i eksplozijom, nakon čega je toga okrivljenika proglasio krivim, radi izvršenja kaznenog djela iz čl. 263. st. 1. u svezi s čl. 38. Kaznenog zakona.

Slijedom svega navedenog sud smatra dokazanim da je okrivljeni 1. Goran Svalina organizirao grupu ljudi koja je imala za cilj počinjenje kaznenih djela za koja se po zakonu može izreći tri godine zatvora ili teža kazna, što je zasigurno izvršenje kaznenog djela iz čl. 263. st. 1. Kaznenog zakona, čija je predviđena kazna teža u odnosu na onu, koju zakonodavac predviđa u opisu kaznenog djela iz čl. 333. st. 1. Kaznenog zakona, dok su okrivljenici 6. Ibrahim Stollakaj, 9. Ferdi Ahmeti, 10. Mehdi Ahmeti, 14. Denis Mirko Mandić i 16. Joško Balić pripadali toj grupi, te svi, eksplozivom izazvali opasnost za život i tijelo ljudi te imovinu većeg opsega, čime su svi, netom navedeni okrivljenici, uz to kazneno djelo počinili i po jedno kazneno djelo iz čl. 263. st. 1. KZ. Uz to potrebno je kazati da su svi okrivljenici djelo počinili u namjeri, budući je kod svakog od njih postojala svijest, kako o organiziranju grupe za počinjenje k.d. iz čl. 263. KZ (G. Svalina), tako i o pripadnosti toj grupi i radi izvršenja tih kaznenih djela (Ibrahim Stollakaj, Ferdi Ahmeti, Mehdi Ahmeti, Denis Mirko Mandić i Joško Balić), pri čemu je svaki od tih okrivljenika imao volju da u tome sudjeluje. Uz to bili su svjesni da postavljanjem i bacanjem eksplozivnih naprava u naseljenom mjestu, ispred kuće u kojoj se nalazi ugostiteljski objekt, uz koju se nalaze i druge kuće, odnosno pod vozilo, uz koje su parkirana i druga vozila i u blizini prostora, ugrožavaju tjelesni integritet osobe, odnosno nastajanje znatne materijalne štete, te su uz to imali volju da u tome sudjeluju.

Da su gore navedeni okrivljenici počinitelji kaznenih djela neposredno ukazuje i podatak, da u gradu Splitu, po njihovom uhićenju, više nisu zabilježeni slučajevi miniranja, postavljanja eksploziva i sl. oblika međusobnih razračunavanja. Okrivljeni 17. Tonči Budić svojim je opisanim postupanjem drugome pomogao da eksplozivom izazove opasnost za život i tijelo ljudi te imovinu većeg opsega, čime je počinio kazneno djelo iz čl. 263. st. 1. u svezi s čl. 38. Kaznenog zakona. Isti je imao svijest da davanjem trotilnog metka, detonatora, eksploziva, sporogorećeg štapina i detonatorske kapisle, od kojih se mogu napraviti eksplozivne naprave, drugoj osobi ovime pomaže u izradi takve naprave, te joj je na taj način htio pomoći.

Kako je dakle, postupanje okrivljenog Tonća Budića, razvidnog u činjeničnom opisu djela iz toč. 2. izreke presude, sud okvalificirao pomaganjem u izvršenju djela iz čl. 263.st.1.KZ-a,smatrajući da je, na strani tog okrivljenika, postojala svijest o tome, to je u nedostatku dokaza da bi taj okrivljenik pripadao grupi osoba koje je organizirao Goran Svalina i koji su imali za cilj, počinjenje dvaju učina iz kaznenog djela iz čl. 263. st. 1. KZ, ovoga u smislu čl. 354. toč. 3. ZKP-a oslobodio optužbe za počinjenje kaznenog djela iz čl. 333. st. 3. KZ, kao sui generis kaznenog djela. Naime, nitko od okrivljenika, koje je sud proglasio krivim za izvršenje djela iz čl. 333. KZ, ni u kakvom odnosu zajedničkog pripadništva ne spominje da bi Tonći Budić pripadao toj grupi, vršio ili pripremao izvršenje kakvih kaznenih djela, zajedno sa ostalim pripadnicima te grupe ili bio uključen u neakve njihove aktivnosti, niti to proizlazi iz kakvog drugog izvedenog dokaza tijekom ovog kaznenog postupka. S druge strane, u odnosu na izvršenje utuženog kaznenog djela za okr. Budića iz čl. 263. st. 1. KZ-a i spram utvrđenog oblika postupanja, sud je, vršeći korekcije činjeničnog opisa i pravnog opisa i oznake toga djela okrivljenog Budića proglasio krivim za oblik pomaganja tog kaznenog djela.

U odnosu na kazneno djelo iz čl. 335. st. 1. Kaznenog zakona, opisanog toč. 3. izreke presude.

Iako se okrivljeni Goran Svalina u svojoj obrani u istrazi branio da je pronađenu eksplozivnu napravu osobno izradio kako bi mu ova služila za izlov ribe, koje bi mu potom bile mamac za lov na rakove, na raspravi se branio da mu je tu eksplozivnu napravu sa sporo gorećim štapinom, dao sada pok. Marinko Šesto, a koju činjenicu sud nije mogao provjeriti, budući je Marinko Šesto u međuvremenu preminuo, o čemu u spisu prileži dokaz (rješenje o nasljeđivanju list 2996), sud smatra utvrđenim temeljem takve obrane okrivljenika, kojim isti ne prijepori posjed te eksplozivne naprave, a čiji je posjed temeljem čl. 11. st. 1. toč. 6. Zakona o oružju (NN 20/97, 27/99, 12/01 i 19/02), odnosno kasnijim izmjenama u čl. 7. st. 1. u svezi čl. 6. st. 1. toč. 6. Zakona o oružju (NN 63/07) zabranjen, da je taj okrivljenik tim postupanjem počinio kazneno djelo iz čl. 335. st. 1. KZ-a.

Takvo utvrđenje suda, osim činjenica utvrđenih temeljem obrane okrivljenika Gorana Svaline, utemeljeno je i na osnovu materijalne dokumentacija koja prileži spisu i baš potvrde o privremenom obuzimanju predmeta PU SD PP Sinj broj 358831 od 7. kolovoza 2008. godine (list 214), kojom je ta eksplozivna naprava oduzeta od okrivljenika, izvješća o krim. tehničkoj pretrazi mjesta događaja od 7. kolovoza 2008. godine (list 220), te fotodokumentacije očevida (list 222), te izvedenog kemijsko-fizikalnog vještačenja Mladena Rutalja iz Centra „Ivan Vučetić“..

Naime, da se radilo o eksplozivnoj napravi koja je bila spremna za aktiviranje i koja se, kako je navedeno t. 4. pisanog mišljenja, sastojala od eksplozivnog punjenja TNT mase 75 grama, bojeve detonatorske kapisle DK 8, sporogorećeg štapina dužine 36,5 cm. i komada kamena težine 620 grama, proizlazi iz pisanog nalaza i mišljenja sudskog vještaka za kemijsko – fizikalna vještačenja, požare i eksplozije Mladena Rutalja iz Centra za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja “Ivan Vučetić” od 24. rujna 2008. godine (list 1044-1047) i kod kojeg vještva je taj vještak ostao i prilikom svog ispitivanja na glavnoj raspravi. Stoga je sud u činjeničnom opisu djela iz toč. 3. optužnice, istom točkom izreke presude, u činjeničnom opisu, temeljem takvog nalaza i mišljenja sudskog vještaka Mladena Rutalja, kojega sud u cijelosti prihvaća, kao stručno i u skladu sa pravilima struke, precizirao, korigirajući u tome djelu činjenični opis t.3.optužnice, od čega se sastojala pronađena eksplozivna naprava, koja je uz to i prema mišljenju vještaka bila spremna za

aktiviranje, pri čemu je vještak u mišljenju naveo i razloge zašto je ta naprava bila elaborirana (spremna za aktiviranje) objašnjavajući da su međusobno bili povezani sporogoreći štapin i detonatorska kapisla koja je bila umetnuta u eksplozivno punjenje – TNT, pri čemu je vještak toč. 5. mišljenja iz pisanog vještva, opisao i proces aktiviranja, te nastale detonacije, uslijed eksplozije takve naprave.

Slijedom toga, kako je okrivljeni 1. Goran Svalina bio svjestan da je držanje takve eksplozivne naprave, dakle one spremne za aktiviranje i budući je ta naprava bila povezanih međusobnih dijelova, pozitivnim zakonskim propisima iz Zakona o oružju zabranjeno i usprkos toga htio posjedovati takvu napravu, budući je ista pronađena u njegovoj obiteljskoj kući, te kako njegova ubrojivost tijekom postupka se nije ukazivala kao prijemna, niti je isti glede toga bio u zabludi kako o protupravnosti djela, njegovom biću ili okolnostima koje isključuju protupravnost, to ga je sud proglasio krivim za izvršenje kaznenog djela iz čl. 335. st. 1. Kaznenog zakona.

U odnosu na kazneno djelo iz čl. 335. st. 2. Kaznenog zakona, opisanog toč. 4. izreke presude.

Utvrđujući činjenično stanje, u odnosu na ovo kazneno djelo, sud je prije svega pošao od obrane okrivljenika Tonća Budića u kojoj ovaj ne prijemori, da je u njegovoj kući i prilikom pretrage njegova stana, obiteljske kuće, pronađena veća količina oružja, streljiva i eksplozivnih tvari, a kako je to navedeno toč. 4. izreke presude.

Kako priznanje toga okrivljenika, nije i ne smije biti jedini dokaz temeljem kojega sud temelji svoju presudu, to je sud svoj zaključak o tome da je okrivljeni Budić počinio predmetno kazneno djelo, temeljio i na osnovu priležne materijalne dokumentacije u spisu i baš zapisnika o pretrazi stana i drugih prostorija od 7. kolovoza 2008. godine (list 785), potvrde o privremenom oduzimanju predmeta PU SD PP Omiš broj 347396 od 7. kolovoza 2008. godine (list 786) i iz kojih pismena je razvidno da je u stanu okrivljenog Tonća Budića pronađeno i od njega policijskom potvrdom oduzeto, pet komada trotilskih metaka težine svakog po 500 grama, 68 komada streljiva kalibra 7,62 mm, pištolj marke CZ TT M 57 tvorničkog broja C-51295, kalibra 7,62 mm, 2 okvira za automatsku pušku kalibra 7,62 mm s po 30 komada streljiva istog kalibra i 3 upaljača za pješačku rasprskavajuću odskočnu minu. Obzirom na tako pronađenu i od okrivljenika oduzetu količinu vatrenog oružja, streljiva i eksplozivnih tvari, koja se obzirom na količinu, dakle brojnost oružja, smatra većom količinom, zadovoljen je kvalificirani oblik kaznenog djela iz čl. 335. st. 2. Kaznenog zakona, a čije posjedovanje građanima nije dozvoljeno temeljem odredbi čl. 11. st. 1. toč. 6. i 7. Zakona o oružju (NN 20/97, 27/99, 12/01 i 19/02) odnosno u pročišćenom tekstu Zakona o oružju temeljem čl. 7. st. 1. u svezi čl. 6. st. 1. toč. 4., 5. i 7. (NN 63/07)

Slijedom toga, kako je okrivljeni 17. Tonći Budić bio svjestan da je držanje takve uz to veće količine vatrenog oružja, streljiva i eksplozivnih tvari, pozitivnim zakonskim propisima građanima zabranjeno i usprkos toga je posjedovao takvu količinu vatrenog oružja, streljiva i eksplozivnih tvari, te kako se njegova ubrojivost tijekom postupka nije ukazivala kao prijemna, niti je isti glede toga bio u zabludi kako o protupravnosti djela, njegovom biću ili okolnostima koje isključuju protupravnost, to ga je sud proglasio krivim za izvršenje kaznenog djela iz čl. 335. st. 2. Kaznenog zakona.